Dosarul nr. 21r-2000/24 Judecătoria Chișinău sediul Ciocana
1-22145255-02-21r-23122024 Judecător: Dumitru Bosîi

D E C I Z I E

08 decembrie 2025 mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Centru
Având în componența sa:
Președintele ședinței de judecată, judecătorul Silvia Cecan
Judecători Roman Pascari și Constantin Roșca

judecând în ședința de judecată fără participarea părților, *recursul avocatului Ludmila Bîrcă în interesele condamnatului Andrei Secară și recursul directorului Penitenciarului nr. 9 Pruncul, Eduard Timofei,* declarate împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 28 noiembrie 2024, prin care a fost admisă parțial plângerea condamnatului împotriva administrației instituțiilor penitenciare, referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,

Procedura de înștiințare a fost legal executată.
Asupra recursului declarat, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

A C O N S T A T A T :

1. La 30 septembrie 2022, condamnatul Secară Andrei, a înaintat judecătorului de instrucție o plângere împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

La data de 06.12.2022 avocatul în interesele condamnatului, Liudmila Bîrcă a înaintat o cerere de completare a pretențiilor, prin care a solicitat constatarea condițiilor precare de detenție și pentru perioada detenției în Penitenciarul nr.1 Taraclia din 20.05.2020-24.01.2021.

La data de 12.12.2022 condamnatul Secară Andrei a depus o cerere suplimentară, prin care a solicitat constatarea condițiilor precare de detenție și

pentru perioada detenției în Penitenciarul nr.1 Taraclia, din 09.03.2017-25.01.2021, iar, la data de 6.09.2024 avocatul Liudmila Bîrcă în interesele condamnatului a înaintat o cerere de completare a pretențiilor, prin care a solicitat constatarea condițiilor precare de detenție și pentru perioada detenției în Penitenciarul nr.1 Taraclia, Penitenciarul nr. 3 *****, Penitenciarul nr.9 Pruncul.

La data de 28.10.2024 avocatul Liudmila Bîrcă în interesele condamnatului a înaintat o cerere de completare a pretențiilor, prin care a solicitat constatarea condițiilor precare de detenție și pentru perioada detenției în Penitenciarul nr.1 Taraclia, Penitenciarul nr. 3 *****, Penitenciarul nr. 15 Cricova, Penitenciarul nr.9 Pruncul.

În motivarea plângerii, a invocat, că prin încheierea din 17.02.2020, precum și decizia Curții de Apel Cahul din 20.05.2020 s-a constatat încălcarea art.3 CEDO și detenția inumană situației sale, în Penitenciarele nr.11 Bălți, nr. 16 Pruncul, nr.13 Chișinău, nr.9 Pruncul, menționând că în prezent se deține în Penitenciarul nr.3 *****, condițiile detenție nu s-au corectat și nu s-au îmbunătățit în Penitenciarului nr.3 *****.

Solicită reducerea pedepsei prin aplicarea prevederilor art.473^2 alin.(3) Cod de procedură penală.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 28 noiembrie 2024 a fost admisă parțial plângerea condamnatului Secară Andrei și avocatului Ludmila Bîrcă în interesele condamnatului Secară Andrei și s-a constatat că condamnatul Secară Andrei ***** a fost deținut în perioada 25.04.2024 pînă la 13.06.2024, - 49 zile în Penitenciarul nr.15 Cricova, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

S-a constat faptul că condamnatul Secară Andrei ***** a fost deținut în perioada 13.06.2024 pînă în prezent 28.11.2024, 168 zile, în Penitenciarul nr.9 Pruncul, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

S-a redus din pedeapsa definitivă stabilită condamnatului Secară Andrei *****, pentru perioada totală de 217 zile, în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 9 Pruncul și Penitenciarul nr. 15 Cricova, cu calcularea a 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție, prin rotunjire - 44 (patruzeci și patru) zile.

S-a respins ca neîntemeiate pretențiile lui Secară Andrei *****, împotriva condițiilor de detenție din Penitenciarul nr. 3 ***** și Penitenciarul nr. 16 Cricova.

S-a respins ca fiind tardivă pretenția lui Secară Andrei *****, împotriva condițiilor de detenție din Penitenciarul nr. 1 Taraclia.

3. *Împotriva încheierii instanței de fond, la data de 08 decembrie 2024 prin poștă electronică, în termen legal, a declarat recurs avocatul Ludmila Bîrcă în interesele condamnatului Andrei Secară,* prin care a solicitat admiterea recursului,

casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 28 noiembrie 2024, în partea admiterii parțiale a plângerii condamnatului și avocatului privind constatarea condițiilor de detenție și reducerea pedepsei, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie admise integral plângerile depuse.

4. La fel, nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 28 noiembrie 2024, recurs împotriva acesteia la data de 10 decembrie 2024 a declarat *directorul Penitenciarului nr. 9 Pruncul, Eduard Timofei,* solicitând respingerea plângerii condamnatului și avocatului acestuia în partea condițiilor de detenție din Penitenciarul nr. 9 Pruncul.

5. Colegiul penal, ținând cont de faptul că speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 447 alin.1, 2 Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

6. *Examinând materialele prezentate, în raport cu motivele recursurilor declarate, Colegiul penal consideră justificat de a respinge cererea de recurs declarată de directorul Penitenciarului nr. 9 Pruncul, Eduard Timofei şi a admite cererea de recurs declarată de avocatul Ludmila Bîrcă în interesele condamnatului Andrei Secară, a casa parţial încheierea contestată, în partea respingerii ca fiind, neîntemeiată a plângerii condamnatului Secară Andrei, împotriva administraţiei Instituţiei Penitenciare nr. 15 - Cricova, referitoare la condiţiile de detenţie pentru perioada 24.07.2023-18.04.2024, precum şi împotriva administraţiei Instituţiei Penitenciare nr. 3 *****, referitoare la condiţiile de detenţie pentru perioada 25.01.2021-22.08.2022, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.*

Conform art. 437 alin.(1), pct. 4) din Codul de procedură penală, *pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.*

Potrivit art. 448 alin.(1) din Codul de procedură penală, *judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs. Instanţa de recurs este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.*

În conformitate art.449 din Codul de procedură penală, *judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1)* ***respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă: a) recursul este nefondat;*** *b) recursul este depus peste termen; c) recursul este inadmisibil; 2)* ***admite recursul, casînd hotărîrea, parţial*** *sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: a) dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod; b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dacă prin aceasta nu se agravează situaţia*

inculpatului; c) dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare; d) dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanţa de recurs. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător. Trimiterea la rejudecare a cauzei poate fi dispusă o singură dată. În cazul în care după rejudecarea cauzei eroarea judiciară nu a fost corectată de instanţa de fond, instanţa de recurs înlătură omisiunile la judecarea recursului.

Conform art.469 alin. (1) din Codul de procedură penală, *la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărîri, şi anume: 1) liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen (art.91 din Codul penal); 2) înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă (art.92 din Codul penal); 3) liberarea de la executarea pedepsei penale a persoanelor grav bolnave (art.95 din Codul penal); 4) amînarea executării pedepsei pentru femeile gravide şi persoanele care au copii în vîrstă de pînă la 8 ani (art.96 din Codul penal), anularea amînării executării pedepsei de către acestea, liberarea lor de pedeapsă, înlocuirea pedepsei sau trimiterea pentru executare a pedepsei neexecutate; 5) reabilitarea judecătorească (art.112 din Codul penal); 6) schimbarea categoriei penitenciarului (art.72 din Codul penal); 7) înlocuirea amenzii cu muncă neremunerată în folosul comunităţii sau închisoare (art.64 din Codul penal); 8) înlocuirea muncii neremunerate în folosul comunităţii cu închisoare (art.67 din Codul penal); 9) anularea condamnării cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei sau, după caz, a liberării condiţionate de pedeapsă înainte de termen, cu trimiterea condamnatului pentru executarea pedepsei neexecutate (art.90 şi 91 din Codul penal); 9[1]) anularea condamnării cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei şi stingerea antecedentelor penale; 10) căutarea persoanelor condamnate care se ascund de organele care pun în executare pedeapsa; 11) executarea sentinţei în cazul existenţei altor hotărîri neexecutate, dacă aceasta nu a fost soluţionată la adoptarea ultimei hotărîri; 12) computarea arestării preventive sau a arestării la domiciliu, dacă aceasta nu a fost soluţionată la adoptarea hotărîrii de condamnare; 13) prelungirea, schimbarea sau încetarea aplicării măsurii de constrîngere cu caracter medical alienaţilor (art.101 din Codul penal); 13[1]) internarea forţată într-o instituţie ftiziopneumologică (art.96[1] din Codul penal); 14) liberarea de pedeapsă sau uşurarea pedepsei în temeiul adoptării unei legi care are efect retroactiv ori ameliorarea, în alt mod, a situaţiei (art.10 şi 101 din Codul penal), precum şi excluderii din hotărîrea de condamnare a unor capete de acuzare dacă persoana condamnată a fost extrădată; 15) liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art.295 din Codul de executare); 16) liberarea de executare a pedepsei în legătură cu expirarea*

termenelor de prescripţie ale executării sentinţei de condamnare (art.97 din Codul penal); 17) explicarea suspiciunilor sau neclarităţilor care apar la punerea în executare a pedepselor; ***17[1]) constatarea condiţiilor de detenţie a condamnaţilor;*** *17[2]) anularea condamnării în baza acordului de cooperare ca urmare a neexecutării condiţiilor stabilite în acordul de cooperare, cu trimiterea condamnatului pentru executarea pedepsei stabilite; 18) alte chestiuni prevăzute de lege care apar în procesul executării pedepselor de către condamnaţi.*

7. Reieșind din materialele dosarului în coraport cu raportul instituției penitenciare nr. 2326 din 08.10.2024 și raportul corectat nr. 2/2593 din 12.11.2024, Colegiul penal constată că Secară Andrei a fost condamnat prin sentinţa Judecătoriei Făleşti din data de 16.05.2011 pentru săvârşirea infracţiunilor prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. i), art. 145 alin. (2) lit. j), art. 217 alin. (3) lit. c) şi prin aplicare art. 84 alin. (1) Cod Penal, i s-a stabilit pedeapsa de 17 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, sentinţă menţinută prin decizia Curţii de Apel Chişinău din data de 22.12.2011.

La fel, Secară Andrei a fost condamnat prin sentinţa Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din data de 07.12.2012 pentru săvârşirea infracţiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5) şi prin aplicare art. 84 alin. (4) Cod Penal, i s-a stabilit pedeapsa de 17 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Cahul din 17.02.2020, în privința lui Andrei Secară au fost aplicate prevederile art. 473^2 – 473^4 Cod de Procedură Penală, fiindu-i redus termenul de pedeapsă cu 625 de zile.

Iar, prin decizia Curţii de Apel Cahul din 20.05.2020, în urma admiterii recursului Penitenciarului nr. 1 - Taraclia şi a cererii apărătorului, termenul de pedeapsă a fost redus cu 718 zile.

La fel, potrivit raportului urmează că începutul termenului de detenție este la 13.12.2010, sfârşitul termenului urmând a fi data de 25.12.2027.

Referitor la perioadele de detenție și Penitenciarele indicate în plângere, Colegiul penal constată că Secară Andrei a fost deținut:

- în Penitenciarul nr. 1 -Taraclia în perioada din 10.03.2017 până la 25.01.2021;
- în Penitenciarul nr.3 – ***** în perioada din 25.01.2021 până la 27.06.2022
- în Penitenciarul nr. 16 – Pruncul în perioada din 27.06.2022 până la 22.08.2022;
- în Penitenciarul nr.3 – ***** în perioada din 22.08.2022 până la 24.07.2023;
- în Penitenciarul nr. 15 – Cricova în perioada din 24.07.2023 până la 18.04.2024;

- în Penitenciarul nr.16 - Pruncul în perioada din 18.04.2024 până la 25.04.2024;
- în Penitenciarul nr.15 - Cricova în perioada din 25.04.2024 până la 13.06.2024;
- în Penitenciarul nr.9 – Pruncul în perioada din 13.06.2024 până în prezent.

8. Colegiul penal reține că condamnatul, în plângerea sa a solicitat constatarea condițiilor de detenție precare din Penitenciarul nr. 1 Taraclia, Penitenciarul nr. 3 *****, Penitenciarul nr. 16 Pruncul, Penitenciarul nr. 9 Pruncul, Penitenciarul nr. 15 Cricova, și astfel, reieșind din Rapoartele prezentate de instituțiile penitenciare și din materialele cauzei, urmează că Andrei Secară a fost deținut în penitenciarele vizate în perioadele menționate în fiecare raport.

9. ***Așadar, cu referire la condițiile de detenție ale condamnatului din Penitenciarul nr. 16 Pruncul***, se reține că potrivit raportului prezentat de instituția penitenciară condamnatul Andrei Secară s-a aflat în Penitenciarul dat în perioada 16.07.2011- 13.10.2011, 24.05.2013-15.08.2013, 19.05.2016-02.06.2016, 27.06.2022- 22.08.2022, 18.04.2024- 25.04.2024, fiind cazat în celule, amplasarea şi utilarea cărora este determinată în funcţie de diagnoză, regimul şi normal de deţinere separată a deţinuţilor. Ţinând cont de specificul activităţii Penitenciarului nr. 16- Pruncul, care are statut de spital penitenciar şi în scopul sporirii siguranţei condamnaţilor, creării condiţiilor pentru tratamentul lor, administraţia penitenciarului poate aplica şi alte criterii de deţinere separată, cu condiţia să nu aibă caracter discriminatoriu sau să lezeze demnitatea umană.

Secară Andrei a fost cazat în diferite perioade, în diverse celule: 27.06.2022-25.07.2022 3,82 m.p. -25.07.2022- 02.08.2022 3,84 m.p. -02.08.2022- 15.08.2022 3,55 m.p. -15.08.2022- 22.08.2022 3,82 m.p. -18.04.2024-25.04.2024 3,55 m.p., celule fiind dotate cu mobilierul necesar (masă, scaun, tumbă) şi cu obiectele de inventar, în conformitate cu anexa nr. 22 al Statutului executării pedepsei de către condamnați.

Deţinutul a primit contra semnătură, produse igienice conform registrului de evidentă şi distribuire a acestora, în limitele prevăzute de anexa nr.7 a HG nr. 609 din 29 mai 2006. Beneficiază de hrană caldă de trei ori pe zi, la ore prestabilite, cu respectarea normelor minime de alimentare zilnică stabilite prin HG nr.609.

Deţinutului i s-a eliberat lenjerie de pat, care este spălată cel puţin odată pe săptămâna, în acest sens în penitenciar funcţionează o spălătorie, cu suprafaţa totală de 15,8m , dotată cu maşini-automate de spălat, două de 8 kg, una de 10 kg, una de 25 kg, şi o etubă pentru dezinfectarea hainelor şi lingeriei de pat. Hainele personale şi lingeriile de pat sunt spălate, conform graficului de funcționare a spălătoriei. Uscarea lor, are loc într-un spațiu special amenajat în acest sens, la aer liber. Starea sanitar-igienică este satisfăcătoare, anual de către administraţia

penitenciarului sunt încheiate contracte de prestare a serviciilor de deratizare şi dezinsectizare cu agenţii economici de profil, care prestează serviciile respective, conform specificaţiei.

Deţinutul Secară Andrei beneficiază în mod gratuit de asistenţă medicală şi medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistenţă medicală

Astfel, se indică în raport că pe parcursul termenului de executare a pedepsei din partea condamnatului careva plângeri referitoare la condițiile de detenție nu au fost înregistrate.

Ținând cont de cele menționate, Colegiul penal consideră că în instanța de fond corect a respins plângerea condamnatului Secară Andrei în partea condițiilor de detenție din Penitenciarul nr. 16 Pruncul.

10. ***Cu referire la soluția instanței de fond cu privire la respingerea plângerii condamnatului Secară Andrei referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 3 ***** pentru perioada din 25.01.2021-22.08.2022,*** Colegiul menționează că instanța de fond, neargumentat a respins ca neîntemeiată plângerea condamnatului în acest sens, din motiv că potrivit celor indicate în plângerea condamnatului Secară Andrei în raport cu datele indicate în raportul instituției penitenciare și raportul CPT pentru Anul 2022, se constată că blocul în care a fost deținut condamnatul a fost renovat în anul 2019, astfel nefiind constatată deținerea acestuia în perioada vizată în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenției pentru drepturile omului și a libertăților fundamentale în penitenciarul menționat.

Așadar, cu referire la condițiile de detenție ale condamnatului din Penitenciarul nr. 3 *****, se reține că potrivit raportului prezentat de instituția penitenciară, condamnatul Secară Andrei s-a deținut în perioada:

- 25.01.2021-20.05.2021, celula nr. 43 cu suprafața de 16,4 m^2 destinată pentru 4 deținuți;
- 20.05.2021-21.07.2021, celula 45 cu suprafața de 17 m^2 destinată pentru 4 deținuți;
- 21.07.2021-27.09.2021, celula 73 cu suprafața de 16,4 m^2 destinată pentru 4 deținuți;
- 27.09.2021-21.10.2021, celula 86 cu suprafața de 8,9 m^2 destinată pentru 2 deținuți;
- 21.10.2021-20.06.2022, celula 45 cu suprafața de 17 m^2 destinată pentru 4 deținuți;
- 20.06.2022-27.06.2022, celula 46 cu suprafața de 8,5 m^2 destinată pentru 2 deținuți;
-22.08.2022-01.09.2022, celula 46 cu suprafața de 8,5 m^2 destinată pentru 2 deținuți;

-01.09.22-09.09.2022, celula 67 cu suprafața de 13,3 m^2 destinată pentru 3 deținuți;

- 09.09.2022-15.11.2022, celula 53 cu suprafața de 16,4 m^2 destinată pentru 4 deținuți;

15.11.2022-24.07.2023, celula 71 cu suprafața de 17 m^2 destinată pentru 4 deținuți.

Încăperile menționate sunt dotate cu bloc sanitar, geamuri și plafoane pentru iluminarea artificială a încăperii, venitilarea natural a încăperilor fiind asigurată prin geam și grila momtată special în acest sens, celulele fiind supuse reparației capitale în anul 2019 fiind amenajate conform anexei nr. 23 al SEPC.

Deținuții au dreptul de a face baie sau duș în conformitate cu secţiunea a 40-a a SEPC cel puţin o dată în şapte zile pentru toţi deţinuţii instituţiei se organizează baia. Suprafaţa băii este de 33,4 m2, iar cea a vestiarului 24,2 m2. În încăperea băii sunt instalate 8 pare de duş, apa caldă este preparată de la cazageria nouă costruită în anul 2018. În sectoarele 1.1, 1.2 şi 2.2 sunt amenajate duşuri iar condamnaţii au posibilitatea să le folosească la necesitate în orice timp a zilei, apa caldă, fiind preparată de la boilerele electric.

În penitenciar funcționează o spălătorie, frizerie, croitorie, la care condamnații au acces fără restricții. La spălătorie sunt instalate două mașini de spălat de capacitatea de 25 kg, una de 5 kg. și o centrifugă. în fiecare sector sânt amenajate spații pentru uscarea hainelor. Nu se admite uscarea hainelor în spațiile de cazare.

Totodată, la sosirea în penitenciar și până la eliberare din locul de detenție condamnatul este asigurat cu obiecte de primă necesitate în conformitate cu legislația execuțional-penală, precum și cu obiecte de toaletă și menaj, în limitele prevăzute de Hotărârea Guvenului nr.609 din 29.05.2006, „privind normele minime de alimentare zilnică și obiecte de toaletă și menaj ale deținuților”. La solicitarea condamnaților acestea sânt asigurați cu lenjerie de pat.

Deținuților li se acordă o plimbare zilnică cu o durată de cel puțin o oră, bolnavilor de tuberculoză de cel puțin 2 ore. Deținuții izolați disciplinar, cât și deținuții ce le este asigurată securitatea personală în conformitate cu prevederile art.206 Cod de executare, beneficiază de plimbări zilnice cu durata de 2 ore.

În conformitate cu prevederile Hotărârii dc Guvern nr.609 din 29.05.2006 „privind aprobarea normelor minime de alimentare zilnică a deținuților și obiecte de toaletă și menaj” deținuții sunt asigurați cu hrană caldă de trei ori pe zi, conform graficului prestabilit, gratuit, din contul mijloacelor bugetului de stat. Prin urmare, în conformitate cu ordinul MJ nr. 512 din 26.12.2007 „cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea alimentației deținuților în penitenciare” înainte de distribuirea hranei, aceasta se verifică și probează, de către ofițerul de serviciu și personalul serviciului medical, cu înscrierea tuturor neajunsurilor în registrul de evidență a controlului asupra calității de preparare a hranei. Deținuții sânt

alimentați conform unui meniu diversificat, care se întocmește săptămânal pentru fiecare zi, iar tabelele de repartiție a alimentelor se elaborează asigurând diversitatea bucatelor. Deținuții au posibilitatea de a lua hrana în cantina instituției sau în celule de trai.

Acordarea asistenței medicale condamnaților în penitenciar se efectuează în mod regulat și conform prescripțiilor medicale. Dotarea cu necesarul de medicamente se efectuează centralizat de la Administrația Națională a Penitenciarelor, iar la moment volumul de medicamente în unitatea medicală este la un nivel de permite asigurarea asistenței medicale necesare. Pentru îmbunătățirea condițiilor în secția medicală recent a fost efectuată reparație capitală, s-a procurat mobilierul necesar pentru birouri, s-au afișat panouri informative. Asistența medicală este acordată la necesitate și la adresările condamnaților. în fiecare an se încheie contract cu I.M.S.P „Spitalul Raional *****”, în care este specificat acordarea serviciilor de asistență medicală, consultații și investigații necesare la medicii specialiști. De asemenea se mai efectuează analize de laborator, teste la alcoolemie și alte tipuri de proceduri.

Pentru asigurarea și respectarea regulilor sanitaro-igienice și antiepidemice în instituție se execută servicii de dezinsecție și deratizare a tuturor încăperilor locative și cele auxiliare de patru ori pe an. În acesta sens a fost încheiat un contract de achiziționare a serviciilor date cu „Servicii urbane” S.R.L. De asemenea, zilnic în încăperile de locuit ale condamnaților, cele auxiliare și curțile instituției, se execută lucrări de menținere a stării sanitar-igienice satisfăcătoare, de către condamnații angajați în acesta sens la deservirea

Astfel, se indică în raport că situația condamnatului nu cade sub incidența prevederilor art. 3 CEDO.

10.1. În raport cu cele ce precedă, Colegiul penal relevă că pentru susținerea alegațiilor inserate în raportul prezentat de instituția penitenciară, nu au fost anexate careva înscrisuri justificative, administrația instituției penitenciare limitându-se doar la relatări convenționale privitor la condițiile de detenție.

Însă, la caz, instanța de recurs reține constatările enunțate în Raportul Avocatului Poporului din 03 iulie 2019, pe marginea vizitei de monitorizare efectuate la Penitenciarul nr. 3 *****, din care se remarcă un șir de probleme, cum sunt: *suprapopularea și lipsa personalului medical calificat; condiții de detenție nesatisfăcătoare în toate celulele izolatorului. Deținuții nu sunt asigurați cu lenjerie de pat și îmbrăcăminte de sezon. Sectorul 3 secția nr. 1 constituie un dormitor de tip baracă în care la momentul vizitei erau plasați 60 deținuți. În acest „dormitor” fiecărui deținut îi revine aproximativ câte 1.70 m2 spațiu locativ. Dormitorul nu era aerisit și predomina fum de țigară. Pe pereții dormitorului și podea există igrasie. Paturile din dormitor sunt de două nivele acoperite cu pături pentru a asigura intimitatea. în acest dormitor deținuții nu dispun în deplină*

măsură de facilitățile utilizate zilnic de către condamnați, cum ar fi spațiul de dormit, spațiul de zi și instalațiile sanitare. Dormitoarele mari implică inevitabil incomodități deținuților în viața de zi cu zi, creând impedimente în organizarea condițiilor de regim pentru administrație. La începutul baracului este o încăpere separată în care se dețin două persoane, iar la capătul baracii se află o încăpere improvizată cu masă, scaune și dulapuri cu destinație de bucătărie comună. Aceeași situație se atestă în Sectorul nr.3 secția nr.2. în care s-a efectuat reparație în 2017. Din dormitoarele de tip baracă au fost reamenajate 9 dormitoare. În fiecare dormitor sunt plasați câte 9-6 deținuți. Cu toate acestea se observă o suprapopulare a acestor dormitoare. Starea sanitaro-igienică din acest sector în comparație cu dormitoarele de tip baracă este mai bună. în această ordine de idei dormitoarele mari și suprapopulate implică inevitabil o lipsă de intimitate a deținuților, în viața de zi cu zi. Mai mult, riscul de intimidare și violență este imens. Mai jos, unele imagini cu privire la situația din încăperile Sectorului 3 (secția 1 -2) și Sectorul 2 (secția 2), precum și imagini de la blocul sanitar comun. A fost de asemenea menționată lipsa medicului în P3, inclusiv a personalului medical calificat. La momentul vizitei, doar o singură asistentă medicală îndeplinea funcțiile respective pentru 329 de condamnați. Aparent, mai mulți deținuți au menționat îngrijorări cu privire la oferirea îngrijirilor medicale de personal necalificat. Este alarmantă situația în care toate funcțiile de medici sunt vacante. Specialiști ce ar asigura tratarea diferitor afecțiuni inclusiv mentale, în condițiile specifice mediului penitenciar în care detenția și lipsirea de libertate are efecte desocializate asupra deținuților și creează în timp grave probleme de sănătate. O atare stare de lucruri este intolerabilă și contravine legislației naționale și normelor internaționale.

Astfel, ținând cont de raportul sus citat Colegiul penal acordă credibilitate argumentelor invocate de condamnat și apreciază că solicitările acestuia în partea constatării aflării sale în Penitenciarul nr. 3 ***** în condiții inumane și degradante de detenție în perioada din 25.01.2021-27.06.2022 și respectiv din 22.08.2022 – 24 iulie 2023 sunt argumentate și prin urmare constată faptul că condamnatul Secară Andrei a fost deținut în Penitenciarul 3 *****, o perioadă de 850 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În condiţiile art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, se reduce pedeapsa condamnatului Secară Andrei, cu 170 zile, pentru perioada de 850 zile în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 3 *****, cu calcularea a două zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

11. ***Cu referire la soluția instanței de fond în partea respingerii plângerii condamnatului Secară Andrei referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 15 Cricova pentru perioada din 24.07.2023-18.04.2024,*** Colegiul menționează

că instanța de fond, neargumentat a respins ca neîntemeiată plângerea condamnatului și în această parte din motiv că potrivit celor indicate în plângerea condamnatului Secară Andrei în raport cu datele indicate în raportul instituției penitenciare nu s-a constatat deținerea acestuia în perioada vizată în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenției pentru drepturile omului și a libertăților fundamentale în penitenciarul menționat.

Așadar, cu referire la condițiile de detenție ale condamnatului din Penitenciarul nr. 15 Cricova, se reține că potrivit raportului prezentat de instituția penitenciară, condamnatul Secară Andrei s-a deținut în secții locative ale sectoarelor după cum urmează:

- 24.07.2023-03.08.2023 Carantină;
- 03.08.2023-10.11.2023 Sectorul nr. 1, celula 8, cu suprafața de 10 m^2 destinată pentru 3 deținuți;
- 10.11.2023 –18.04.2024, Sectorul nr. 1, celula 2, cu suprafața de 10 m^2 destinată pentru 3 deținuți;
- 25.04.2024-13.06.2024, Sectorul nr. 1, celula 2, cu suprafața de 10 m^2 destinată pentru 3 deținuți, izolat la cererea personală, pe măsuri de securitate.

Încăperea menţionată este dotată cu un bloc sanitar separat de restul încăperii, lavoar, unde starea sanitară este satisfăcătoare, deoarece zilnic sunt verificate de către medicul terapeut cît şi felcerii de gardă. Încăperile de trai ale condamnatului se aerisesc regulat prin intermediul a cinci oberlihturi, gunoiul este evacuat în locurile special amenajate, celulele se încălzesc centralizat de la cazangeria penitenciarului şi temperatura în timpul perioadei reci a anului nu este mai joasă de 18 grade Celsius

Apa potabilă este furnizată din penitenciarul nr.4-Cricova permanent, fiind clorată conform cerinţelor sanitar igienice, clorura de var se eliberează conform graficului stabilit. Apa se examinează bacteriologic conform graficului trimestrial şi conform investigaţiilor laboratorului, apreciindu-se cu o corespundere satisfăcătoare a normelor sanitaro-igienice. Cazuri de maladii diareice în perioada anilor 2006-2020 nu au fost depistate. Cu obiecte de igienă personală condamnaţii sunt aprovizionaţi lunar contra semnătură conform normelor stipulate în HG nr.609 din 29.05.2006.

Baia condamnaţilor se efectuează conform graficului stabilit, însă nu mai puţin de o dată pe săptămînă. În ospătăria penitenciarului curăţenia se menţine, bucatele sunt preparate calitativ şi se distribuie condamnaţilor de trei ori pe zi conform HG nr.609 din 29.05.2006.

Pe teritoriul penitenciarului se află o încăpere destinată pentru spălătorie şi una pentru uscarea lengeriei şi a hainelor. Spălătoria este dotată cu o maşină de spălat automată şi o centrifugă, activează conform graficului stabilit de luni pînă vineri, orele de lucru 09:00 - 12:00 şi 13:00 -16:30, unde activează conform

shemei de încadrare a deţinuţilor din detaşamentul deservirii gospodăreşti 2 (doi) deţinuţi. Condamnaţii au posibilitatea de a se adresa personal la muncitorul desemnat la funcţia de operator la maşini de spălat

Dezinsecția și deratizarea se petrece trimestrial și la necesitate.

Astfel, se indică în raport că pe parcursul termenului de executare a pedepsei din partea condamnatului careva plângeri referitoare la condițiile de detenție nu au fost înregistrate.

Însă, Colegiul penal relevă că pentru susținerea alegațiilor inserate în raportul prezentat de instituția penitenciară, nu au fost anexate careva înscrisuri justificative, administrația instituției penitenciare, limitându-se doar la relatări convenționale privitor la condițiile de detenție.

Iar, în lipsa unor probe contrare alegațiilor și reclamațiilor lansate de condamnat, Colegiul penal acordă credibilitate argumentelor invocate de condamnat și apreciază că solicitările acestuia în partea constatării aflării în Penitenciarul nr. 15 Cricova, în condiții inumane și degradante de detenție în perioada din 24.07.2023-18.04.2024 sunt argumentate.

Și întru susținerea acestui raționament, Curtea Europeană a explicat că dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art. 3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului. Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată (cauza A. și alții c. Regatului Unit, 12 februarie 2009, § 132; cauza Idalov c. Rusiei, 22 mai 2012, § 98).

De precizat că în mai multe cauze, Curtea a notat cu îngrijorare repetarea problemelor în privința condițiilor precare de detenție în toate penitenciarele din Republica Moldova. În cauza Kalashnikov c. Rusiei, precum și în cauza Ostrovar c. Moldovei, Curtea a constatat că supraaglomerarea deja ridică în sine o chestiune în temeiul articolului 3 al Convenției, în special când ea durează perioade lungi de timp, așa cum se reține în cazul autorului plângerii.

Așadar, potrivit prevederilor art. 473^4 alin. (3) din Codul de procedură penală, *în urma constatării faptului că condamnatul a fost deţinut în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, instanţa de judecată obligă administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile precare de detenţie, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăşi 15 zile, după expirarea căruia instituţia penitenciară informează instanţa de judecată despre executarea încheierii. 4) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată*

dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat. 5) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente

În temeiul prevederilor art. 473[2] alin.(3) din Codul de procedură penală, *condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.*

11. Luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum și intensitatea, gravitatea și durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității și echității, Colegiul penal consideră necesar, oportun și rezonabil de a constata faptul că condamnatul Secară Andrei a fost deținut în Penitenciarul 15 – Cricova, în perioada 24.07.2023-18.04.2024 în total 267 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Iar, ținând cont de prevederile art. 473[4] alin. (4) Cod de procedură penală, consider necesar a reduce pedeapsa condamnatului Secară Andrei, cu 52 zile, pentru perioada de 267 zile în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 15 – Cricova, cu calcularea a două zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

12. ***Ce ține de condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 9 Pruncul***, Colegiul reține că instanța de fond corect a admis plângerea condamnatului Secară Andrei în această parte și corect a constatat că acesta a fost deținut în Penitenciarul nr. 9 Pruncul, în perioada din 13 iunie 2024-28 noiembrie 2024, în condiții contrare prevederilor art. 3 CEDO o perioadă de 168 zile.

Or, potrivit raportului prezentat de instituția penitenciară condamnatul Secară Andrei în prezent este deţinut în Penitenciarul nr.9 - Pruncul, care este un penitenciar de tip închis pentru detenţia condamnaţilor majori de gen masculin.

Din data de 13.06.2024 - 14.06.2024 condamnatul Secară Andrei a fost cazat în blocul 08, celula nr.05, cu suprafaţa totală de 15,4 m2, încă cu 3 condamnaţi, fiecărui revenind 3,85 m2.

Din data de 14.06.2024- 15.07.2024 condamnatul Secară Andrei a fost cazat în blocul 08, celula nr.l5, cu suprafaţa totală de 15,1 m2, încă cu 3 condamnaţi, fiecărui revenind 3,77 m2.

Din data de 15.07.2024 pînă în prezent condamnatul Secară Andrei este cazat în blocul 08, celula nr.07, cu suprafața totală de 15,5 m2, încă cu 2 condamnaţi, fiecărui revenind 5,16 m2. Celula fiind foarte bine iluminată, ventilată şi încălzită, curată şi amenajată cu mobilă necesară; paturi, noptiere, cuier pentru haine, poliţe de perete, dispune de locul de somn personal, cu saltea, plapumă, pernă şi lengerie de pat. În odaie este prezentă iluminarea naturală şi artificială. încăpere este dotată cu 1 geam termopan. Ilumunarea artificială se asigură printr-un plafoan de lumina zilei de 36 W. Ventilarea naturală se efectuează prin geam cu oberliht. în celula dată sunt amplasate 2 prize cu alimentarea la 220V. Deconectări abuzive a energiei electrice nu au fost efectuate. Grupul sanitar din celulă este separat de restul celulei, dotat cu closet turcesc şi lavuar; conectat la sistema de canalizare centralizată. Penitenciarul nr 9 - Pruncul anual încheie contracte de prestare a serviciilor de deratizare si dezinsectizare cu agenţii economici de profil, care prestează serviciile respective. (Anexă copia contractului şi actului de confirmare de executare a serviciului de deratizare şi dezinsecţie). De asemenea menţinerea stării sanitar-o igienice din celulă de către deţinuţi este prevăzută de art. 2421 pct. 5) şi 12) din Codul de executare.

Totodată, condamnatul prin plângerea înaintată contestă și perioada de detenție în condiții inumane în Penitenciarul 16 Cricova, iar prima instanță întemeiat a respins solicitarea condamnatului privind condițiile de detenție precare în instituția penitenciară menționată, or potrivit rapoartelor prezentate de instituția penitenciară vizate urmează că standardele minime de întreținere pentru condamnatului Andrei Secară au fost respectate din toate punctele de vedere și nicidecum nu pot fi apreciate ca inumane sau degradante.

La fel, condamnatul prin plângerea înaintată contestă și perioada de detenție în condiții inumane în Penitenciarul nr. 1 Taraclia, iar, prima instanță întemeiat a respins ca fiind tardivă pretenția condamnatului privind condițiile de detenție precare în instituția penitenciară menționată în perioada din 10.03.2017-25.01.2021, or condamnatul a înaintat plîngerea, prin intermediului factorului poștal la data de 30.09.2022, adică peste termenul de 6 luni stabilit în art. 473^2 alin. (5) Cod de procedură penală.

13. Analizând situația de fapt stabilită la soluționarea cererii înaintate în privința condamnatului Secară Andrei și raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanțelor și condițiilor în favoarea și

în defavoarea admiterii acesteia, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, Colegiul penal consideră că recursul declarat de *directorului Penitenciarului nr. 9 Pruncul, Eduard Timofei* urmează a fi respins ca neîntemeiat, iar, recursul înaintat de *avocatului Ludmila Bîrcă în interesele condamnatului Andrei Secară* urmează a fi admis, cu casarea parțială a încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 28 noiembrie 2024, în partea respingerii ca fiind, neîntemeiată a plângerii condamnatului Secară Andrei împotriva administraţiei Instituţiei Penitenciare nr. 3 ***** referitoare la condiţiile de detenţie pentru perioada 25.01.2021-27.06.2022 și respectiv 22.08.2022—24.07.2023, precum și împotriva administrației Instituţiei Penitenciare nr. 15-Cricova, referitoare la condiţiile de detenţie pentru perioada 24.07.2023-18.04.2024, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care: se admite parțial plângerea condamnatului Secară Andrei împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 3 ***** și în Penitenciarul nr. 15-Cricova care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru perioada 25.01.2021-22.08.2022 și respectiv pentru perioada 24.07.2023-18.042024 și se constată faptul că condamnatul Secară Andrei a fost deținut în Penitenciarul 3 *****, în perioadele 25.01.2021-27.06.2022 și respectiv 22.08.2022-24.07.2023, ceea ce reprezintă în total 850 zile, iar, în Penitenciarul nr. 15 Cricova, în perioada din 24.07.2023-18.04.2024, ceea ce reprezintă în total 267 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, și se reduce pedeapsa condamnatului Secară Andrei, cu 170 zile, pentru perioada de 850 zile în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 3 *****, și cu 52 zile pentru perioada de 267 zile în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 15 Cricova, cu calcularea a două zile de reducere pentru 10 zile de detenție, termenul pedepsei definitive stabilite lui Secară Andrei, se reduce în total cu 222 zile. În rest, încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 28 noiembrie 2024, se menține fără modificări

19. În conformitate cu art. art. 437 alin. (1), pct. 4), 448, 449 alin. (1) pct. 2) lit. b), 472 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Centru –

D E C I D E :

Se respinge ca nefondat *recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 9 Pruncul, Eduard Timofei* împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 28 noiembrie 2024.

Se admite recursul *avocatului Ludmila Bîrcă în interesele condamnatului Andrei Secară* și se casează parțial încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 28 noiembrie 2024, în partea respingerii ca fiind, neîntemeiată a plângerii condamnatului Secară Andrei, împotriva administraţiei Instituţiei Penitenciare nr. 3 *****, referitoare la condiţiile de detenţie pentru în perioadele 25.01.2021-27.06.2022 și respectiv 22.08.2022—24.07.2023, precum și în partea condițiilor de detenție din Penitenciarul nr. 15 Cricova, pentru perioada 24.07.2023-18.04.2024, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Se admite plângerea condamnatului Secară Andrei împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 3 ***** care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru perioadele 25.01.2021-27.06.2022 și respectiv 22.08.2022-24.07.2023.

Se constată că condamnatul Secară Andrei a fost deținut în Penitenciarul 3 *****, în perioadele 25.01.2021-27.06.2022 și respectiv 22.08.2022-24.07.2023, ceea ce reprezintă 850 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Se admite plângerea condamnatului Secară Andrei împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 15 Cricova care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru perioada 24.07.2023-18.04.2024 și se constată faptul că condamnatul Secară Andrei a fost deținut în Penitenciarul 15 – Cricova, în perioada 24.07.2023-18.04.2024, ceea ce reprezintă 267 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Se reduce pedeapsa condamnatului Secară Andrei, cu 170 zile, pentru perioada de 850 zile în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 3 ***** (perioadele 25.01.2021-27.06.2022; 22.08.2022-24.07.2023), cu calcularea a două zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

Se reduce pedeapsa condamnatului Secară Andrei, cu 52 zile, pentru perioada de 267 zile în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 15 Cricova (perioada 24.07.2023-18.04.2024), cu calcularea a două zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

În rest, încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 28 noiembrie 2024 se menține fără modificări.

Decizia dată este irevocabilă.

Preşedintele completului, judecătorul	Silvia Cecan
Judecători	Roman Pascari
	Constantin Roșca